

İSTİKLÂL MAHKEMESİ'NİN HÜKÜMLERİ

Ankara İstiklâl Mahkemesi'ne sevk edilen komünistlerin muhakemesi, 1925 ağustosunun ortalarına doğru, sona ermişti.

Orak Çekiç'in Mesul Müdürü Vasif ve Aydınlık ressamı Samih muhakeme edildikten sonra, bütün komünistler mahkeme salonuna alınmış; Müdde-i Umumi Necip Ali Bey iddianamesini okumuştur.

Maznunlardan Nizamettin Nazif, Mesut Sait, Ali Rasim beraat ettiler. Abdi Recep, Şevket Süreyya, Süleyman Neşati, Eczacı Vasif, Doktor Mümtaz ve Hikmet Hüseyin, onar sene; İbrahim Hilmi, Şevki, Elektrikçi Nuri, Sadrettin Celâl, Samih ve Nuri Haydar'ın yedişer sene küreğe konulmasına hükmedilmişti. Doktor Şefik Hüsnü, Hasan Ali, Nâzım Hikmet ve Baytar Cevdet —memleket dışına çıktıkları ve yakalanmadıkları için—, gıyaben on beşer seneye mahkûm edildiler.

Yukarıda adı geçenlerden Baytar Cevdet, Aydınlık yazarlarından Ali Cevdet'tir. Hasan Âli de, o zaman Askerî Tıbbiye talebesi olan Hasan Âli Ediz. Orak Çekiç'in Mesul Müdürü ise Eczacı Vasif'ti. Samih mimardır. [Abdi Recep, Amele Teali Cemiyeti Kâtib-i umumisi idi. Ankara İstiklâl Mahkemesindeki savunmasında: «Ne Garbın sendikalizmi, ne Şimalin bolşevizmi!» diye bağırıyordu.] Şevki hayattadır, Tatar Şevki diye anılır. Sadrettin Celâl, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde Pedagoji Profesörü iken ölen Sadrettin Celâl Antel. Nuri Haydar, o zaman Tıp talebesi. Etfal Hastanesi Akliye mütehassısı olarak çalışmıştır. Hayatta değildir. Mesut Sait de Tıptan. Hikmet Hüseyin, Doktor Hikmet Kıvılcımlı. O zaman Askerî Tıbbiyede ta-

leli di. Hüseyin, babasının adıdır. Künyesi Hikmet Hüseyin olduğu halde, o tarihte yayınlanan gazetelerde, yanlış olarak Hüseyin Hikmet diye geçiyor. Ali Rasim, (Adasal) elyevm Asabiye Profesörlüğü yapmaktadır. İbrahim Hilmi matbaacıydı. Bursa'da Yoldaş gazetesi ni çıkarıyordu. Birinci Cihan Savaşında Ruslara esir düşmüş, bolşevizmin fırtınalı yıllarında, Kırım'da bulunmuştu. Meykuf ve Mahkûm bulunduğu sıralarda —arkadaşlarından dinlediğine göre— Kur'ân-ı Kerim'i baş ucundan kaldırmazmış. Neşati, Bursa'nın meşhur Dahiliye mütehassısı. O zaman Tıp Fakültesinde öğrenci. Hasan Âli Ediz'in en yakın arkadaşıydı. O zamanın Aydınlıkçısı Şevket Süreyya, sonradan ünlü Kadrocu Şevket Süreyya Aydemir. Servet sahibi emekli memur «Sosyalist Kültür Derneği'ni kuranlardan ve «Türk Sosyalizmi'nin ön safta gelen nazariyecilerinden.

(x) Komünist yayınlarda Hilmi hakkında verilen karakteristiktir bir örnek:

« Bir Sahite Sosyaliste Soy-ikast

İstanbul'da ecnebi parasıyla ameleler arasında nifak saçan Hilmi bey isminde bir işçi düşmanı yalancı sosyalist geçende Şirket işçileri tarafından fena halde dayak görmüş ve başından ve gözünden altıncaya yaralanmıştır.

İstanbul ameleleri böyle sarlatanları hiç yularına bile sokmamaktadırlar. (1) »

No 11) Ziya sayı 48 (3 tefrihisani 1921)